

శ్రీ సద్గుణమాణిక్య పరబ్రహ్మ శాసనము:
శ్రీ కొమర్పురీశ్వర శతకము

కొమరీసాలెము గ్రామ వాస్తవ్యులగు

సహజకవి

తగరంపూడి అప్పస్వామిగారిచే

రచియింపబడి ప్రకటింపబడినది.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు

రాయవరమున

శ్రీ మేరీముద్రాలయమున మల్లిడి సత్తిరెడ్డిగారిచే

ముద్రింపబడినది.

1931

శ్రీపీఠేటంబు నిజప్రార్థ

[వెల రు 0-4-0]

శ్రీ పద్మమహానికృతపరబ్రహ్మజ్ఞానమః
శ్రీ కొమర్పురీశ్వర శతకము

రామచంద్రపురముతో బాకా కొమరిపాలెముగ్రామకూపురస్తులను విశ్వవిప్రకులపాలగు
బ్రహ్మశ్రీ తగరంపూడి సూర్యనారాయణగారి తృతీయపుత్రుడును
ఈశ్వర భక్తుండు నగు

సహజకవి అప్పస్వామిగారు

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు

శ్రీ పేరి ముక్తాక్ష రకాల యందు
మల్లిసి సత్త్విగ్ధాగారితే ముద్రింపఁబడినది.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా]

[పేజీ నంబరు 0—4—0]

పీఠిక

అశ్రువులు

ఓ భక్తజనశేఖరమణులారా! ఓ జీవైక్యసిద్ధులారా! ధీరులారా! సీసములుగాను, కండములుగాను, చంపక యుత్పలమాలలుగాను, తేటగీతాటవేలిమలుగాను, శతక కబ్బము లనేకములు వెలువడి యున్నవి. అందు యీశతక ముట్లుగాక పదక, పంచచామరవృత్తము లచే, బాహ్యభ్యాంతరార్థముతో రచియింపబడినది. ఈ శతకాంత్యమున నీతిదాయకమగు పద్యములును, తత్వములును, దండకమును గలవు గావున

తే! గీ! ఇందుగల పౌరబాటుల నెంచకదను
లోభమున్న గేశ్వర్లు యాలోటు సరిగ
చదివి దీనిని దువముట్ట జక్కగాను
దిద్దవేడెద మిమ్మునేపిదసెద్ది!

ఉ! ఏనును గాన్బుధేంద్రుడను నేనునుగాను మహాకవీంద్రుని
నేనునుగాను కోవిదుని నేనునుగాను విశేషశాస్త్రిని
నేనునుగాను తజ్ఞుడను నిక్కము వ్రాసితి ముక్తికోసమై
నేనునుగాను గొప్పకును నిశ్చయమివచనంబు నెమ్మది!

ఇట్లు విద్యజ్ఞపరిభ్రమండు

తగరంపూడి అప్పస్వామికవి

శ్రీ సద్గురుమాశిష్యపరబ్రహ్మణీనమః

శ్రీ కొమర్పురీశ్వర శతకము

నగరా ట్కన్యకామణి
మానస సరస్సు మరాళ మానిసుపోషా
మానిత వైరాగ్య బిడౌజ
భూనుత శ్రీకొమరిపురీశ భూతాత్మశివా!

— పంచ చామర పుత్ర హు —

- 1 నమోస్తుతే! గజసురారి నాగరాజకంకణ
నమావ భూతరక్షితార్థ సర్వవ్యాపి శంకరా!
సుమోక్షలబ్ధ నీలకంఠ చంద్రశేఖరాహరా!
సుమాళరాంతకా మహేశ శ్రీకొమర్పురీశ్వరా!
- 2 నిరామయా నిరంజనాప్త నిష్కలంక ధీమతీ!
విరాగ భవ్యతేజమూర్తి విశ్వవంద్యసర్వప్రీ
శరీర భక్తకల్పవృక్ష సత్సుకైకవారధీ!
సురానుతా సియూషకర్త శ్రీకొమర్పురీశ్వరా!
- 3 శుభాంగ లింగ ఫాలనేత్ర శుద్ధతత్వకోవిదా!
కుభేంద్రనచ్చేలీ కపాలిగోతురంగనిర్గుణా!
ప్రభాంతరంగ పాపభంగ బ్రహ్మవేద్దిగంబరా!
శుభాంకరే సుపూజితాంఘ్రి శ్రీకొమర్పురీశ్వరా!
- 4 వినాయకు విరించిరాణి వ్యాసవాల్మీకాదులక
మనోసుమంబోధంగి మ్రొక్కి మద్గురు స్మరించినే!

శ్రీ కొమర్పురీశ్వర శతకము

- వనూని నీకు నంకితంబు పంచచామరంబులన్
చినీ తెలుగుమాట్లనిస్తీ శ్రీకొమర్పురీశ్వరా!
- 5 ఎరూగ! శబ్దలక్షణాబులే నిఘంటుశాస్త్రముల్
ఎరూగెతుల్లణాది ప్రాసలే విధంబు శాస్త్రముల్
ఎరూగ నీకృపన్ రచిస్తీ యించుకంత కబ్బిమున్
చిరాకుమాని చిత్తగిందు శ్రీకొమర్పురీశ్వరా!
- 6 భువందు యెంతబోధగన్న పెద్ద సాధువైన తా
రవంత లేదుముక్తి నిన్ను రక్తితో భజించకన్
కవంబు జిల్కకున్న వెన్న గల్గబోదు పాలలో
శివోం శివన్న లాభమేమి శ్రీ...!
- 7 సుఖించు ప్రాప్తిలేనివేళ సాఖ్యమబ్బ దబ్బరా
ముఖంబుపై లిఖించినట్టి మూమరేఖలట్టురా
రకంబునూరమన్న యంత రేపగల్పించునా
సుఖంబుజాతమెల్లయట్లు శ్రీ...!
- 8 శిరంబు పెద్దజశ్శతో శరీరమెల్ల బూదితో!
కరంబుయోగదండితో! మెడంతరుద్రమాలతో!
పరంబుపో బలంబురాదు ప్రజ్ఞ వేషధాకిన్
స్థిరంబు బుద్ధిలోనుగాక శ్రీ...!
- 9 ధనంబు కొనురాజుగా గుణంబుకొనెరాజుతా
గుణబెరాజు పూర్తియైన గొప్ప చక్రవర్తియే
వనంబుకొనెరాజుగా దినంబుకొనునెంచగా
ఇనుండురాజుగా నిజమ్ము శ్రీ...!
- 10 బడాయిగాదు యోగమార్గ బాటదాటిపోవుటన్
లడాయిమీద యింద్రియంబులన్ని యొక్కపెట్టుగా
సడీనుగాను నీల్గకున్న సంద్రభమేమి ముక్తికన్
సిఙ్గాముగాక డెందమెత్తి శ్రీ...!

శ్రీ. కొ మ ఝ రీ శ్వ ర శ త క ము

- 11 దివంబు నాసికాగ్రమెక్కి దిశ్యమైనవృష్టితో
శివిత నిన్ను దల్చుకున్న సిద్ధిగాదు యోగము
రవంతకో? శాంచున్న రామ చూలి స్త్రీలకు
శనంబు కేసంత జెల్లు శ్రీ...!
- 12 పదీగుణామృగాలగొట్ట పంపవెన్నెలడ్వికి
సుదేశికా కృపాధనస్సు చేతబూని వెళ్ళుకొ
హృదీప్రదేశ భీతిపీడి జిక్కదెంతవానికొ
చిదాత్మ మాంసభక్షణంబు శ్రీ...!
- 13 అకాలమందు బెట్టుపైరు నంటుంటున్నవా?
సకాలమందెగాని దాని సస్ఫలంబువచ్చువా?
సుఖసుఖంబు రెండుగూడ స్పృహ వె మధ్యగా
షికారుగాని రావు చూడ శ్రీ...!
- 14 కలూగు! దానిగోనె కొద్ది భిక్షు చిత్తమొప్పువే
తలా మొలా హరించు కర్మ తారకిల్లినప్పడో
గలా గలా సిరీసదా సమర్పణంబుజేసుగా
సలూచుకీడు తేనెతేటి శ్రీ...!
- 15 బలా కులంబు గొప్పదంచు బారపోడ్వ గర్వి తా
విలాసమెక్కి కళ్ళుండి వెక్కిరించుమూఝుకొ
బతాము గాంచినట్టిత్రాచు కూలదా? వివేచికా
కులాలు బట్టకొక్కనారె శ్రీ...!
- 16 అసాంపు నిష్టలాసంబులన్ని సున్నజేయకొ
హించబోదు స్వర్గలక్ష్మీ వాంఛమంచి యుండినకొ
పుసంబు హాగమోచ్చకున్న పూర్ణజూపునాస్తిగా!
శిసంధి గత్తరీగుణాలు శ్రీ...!
- 17 మదేగదా! తలంచినాత మంచి తిడ్డ రెంటికొ
మదేగదా! తలంచినాడ మాయమోహభ్రాంతులకొ

మదేగదా! తలంచిజూడ మెక్కునిద్ర స్వప్నముల్
సదామదే జయంబుముక్తి శ్రీ...!

18 కనంగలే డెవండొలాను కంటిమధ్యపాపలో
వినంగలే డెవండొలాను వీనులందు నాదమున్
జనంగలే డెవండొలా సమాధిసాఖ్యసీమకున్
శనింత బాయుటెట్లుమాడ శ్రీ...!

19 నిరంతరం సమాధిలోన నిద్రనాపిజూడగా
పరంబు బట్టబైలు తేట పండువెన్నెలల్ దృఢీ
కరంబు లేకయున్న సున్నగాంచుటెల్ల లక్ష్మ్యముల్
శిరంబులేక కొప్పనెట్లు శ్రీ...!

20 ఋణంబె తల్లి దండ్రీ భార్య గోజుమాయు వేళలో
గుణంబు కోతకోర్కలేక గుండుచుండురంతెగా!
రణంబుసల్పి నిల్పబోరు రాకయండ మృత్యువున్
క్షణంబుదే తమాసయంత శ్రీ కొనుచ్చరీశ్వరా!

21 జలంబు నగ్ని గాలి పృథ్వి! జన్మమూలదుంపగా
తలంప నివ్వె భూతపంచకంబు పుట్టిగిట్టుచా
జలం తిలల్ వసించి నూనె తోచదున్నయట్లుగా
ఇలందు గానుగాడకున్న శ్రీ...!

22 ప్రభాకరుండు గాంచు నా ప్రపంచకా విశేషమున్
నభాననుండి సాక్షి భూతు డట్లె తా నెరుంగజే
ప్రభావ చిత్తవృత్తులెల్ల యుండలేనివానిగా
సభా గబారె యేమిలేదు శ్రీ...!

23 గతించుజన్మమందుజేయు కర్మమండ్ర దృష్ట్యముల్
గతించు నోటు కాలదోషి మంజురెట్లు కోర్టులో
మతెంతో యంతెగాని జూడ మారుమార్గ మాగతి
క్షీరందు తల్లిదండ్రు డెకర్న శ్రీ...!

- 24 పసుంట జాలదా నదెంత పద్యమై తెనేమిగా!
రసంబుయున్న రంజకంటె రంగుతో బనేమిగా!
కుసింతయున్న మల్లెపువ్వు గొప్పతావిచేగదా?
సుసంతసాన ముట్టుచుగ్రు శ్రీ...!
- 25 భ్రమించుటే ప్రపంచకొరె భక్తివద్దలేదుగా
రమించు నాల్మభ్రాంతిదప్ప రవ్వలేదు సాధుకుక
క్రమంబుగాను వెళ్ళగొట్టు కారుమన్నారాటిక
శమంబుతో ముదంబుగాను శ్రీ...!
- 26 సమామిజేసు గుర్వుగార్కి నన్ని సుద్ధతప్పులే
సమానదృష్టి గాంచనంత సానియింటిలోనికే
కుమారుడంట నయ్యగార్కి గొప్పకొడ్డెముప్పు కా
నిమేన శిష్యులంతవీరు శ్రీ...!
- 27 భయంబుదీసి పారవేసి బట్టబైలుకొచ్చితే
రయంబు వారికల్కినాదు రాదు సాసరిడుకుక
జయించ నాల్గుమూడు ముందు చెంతకొస్తున్నదీ
నయంబుగాను ముక్తికాంత శ్రీ...!
- 28 మలాపురీష మాంసమూత్రమాయబొప్పుజూడగా!
బలాధ్య లేవురిందుజొచ్చి బాకీతీర్చుకోసదా!
కలాపనా సతీసుతా భ్రమాదియాట వీరిదే
చలాకుగాడి వ్రాలిపోవు శ్రీ...!
- 29 బిడాలకూన న్యాయమట్లు ప్రేమొసంగి శిష్యులక
వడిగనే తయారుజేయు వాంఛలేని సాధకుల్
కడొను కోతిపిల్ల న్యాయవత్తు శిష్యదేశకుల్
అడూగకన్ని కారణాలె శ్రీ...!
- 30 వరంబు నాళ్ళు కీళ్ళు తోళ్ళు నక్కతైన చొక్కదే
వరంబుపో దినంబునందు పన్నిరాదు గవ్వకుక

మెరుంగునైకి లోనుకంపు మోహవాసనాత్రయా
శరీరమస్థిరంబునున్ను శ్రీ...!

31 శ్రుభంజనం శసండులెన్న పన్నగేంద్రిగాంచుగా!
ఇథంబు కుంభమాంసమింపు సింహమెంచి జెప్పగా
సథండు జగ్గె సోరులెన్న సభ్యులంచుజూచిగా
శుభంబుయట్లు చూనిజెప్ప శ్రీ...!

32 వెల్వెట్టికొన్న పత్నిమాట శేషుకైన చిత్తమా
తలస్తలంబ్రలెత్తిపోసి తన్విమాట రోతయా
యిలట్లుగాంచ మంచిబోధ యింపుగాదు బుద్ధికి
జిలటైలాగె బోధమంచి శ్రీ...!

33 తిరుంగలేడు దేశమంత దేవుడన్నిచోటులక
నిరంజనాత్ముడై వసింపనేల దివ్యక్షేత్రమల్
పరంజిబారైలుంగ్రముంచి పట్నమంత వెక్కితే
సిరంబె చొర్కులెన్నడైన శ్రీ...!

34 వసంతకాలమందు హాయి వానకాలముంచునా?
పసండుతొడుచుల్ సుజగహ్వా ప్రైత్యమప్పుడొప్పునా?
రసంబుతీట దీరువర్కె రక్తిముండలింటికి
మిసంబుదువ్వె రస్కుడెల్ల శ్రీ...!

35 చవితగుర్తులేనినాల్క సన్నికల్లుపోల్కెనా
రవితకాతిలేకయున్న రమ్యమేదినంబుకు
భవంబునట్లె తెంచకున్న భక్తియుక్తినాస్తిగా
శవంబుమాట్కియుంతుగాని శ్రీ...!

36 అహం యిహంబటంచునెంచ హం నసించు మెల్లగా
అహం సతీసుతంచునెంచ హం లయించు మెల్లగా
అహం గుణాత్రయంబనెంచ హం కృశించు మెల్లగా
అహం నెరుంగెట్లు ముక్తి శ్రీ...!

- 37 మొదటికే మదంబులెమ్మ మోసగిం చొక్కాకట్టి
మదాలుతీరడంగి నిత్య మౌనము లభించుగా
విధామిదంచు నెంచకెట్లు వేర్గించుజెట్టుకు
చిదాత్మ దర్శనంబుగాక శ్రీ...॥
- 38 ఎరీగ తెల్వినేననే యెరింగి తెల్వితేతనే
తిరిగి చర్మకున్న కాదు తేటకాంతిలోపల
పరీక్షచూడ యిన్మునిన్ము పట్టిశృంఛుగొట్టగా
శరీరవేషలెండుకయ్య శ్రీ...॥
- 39 శ్ర మొదిలేర్చువిద్యలన్ని సాటిరా హాకించుక
భ్రమంత సంహరించునట్టి బ్రహ్మవిద్యదగ్గర
క్రమంబునెర్గి బ్రహ్మవిద్య గాంచుజన్మ జన్మహా
సుమంబులావె నెక్కకున్న శ్రీ...॥
- 40 శరీరమే వనంబుగాను చిత్రమే మృగంబుగా
గురుకృపే తుపాకి గాను గొప్పనిష్ఠై గుండుగా
సరీగజేస్తై బారుపైరు జచ్చు మాయజంతువు
స్థిరాశ దుగ్ధయుగ్మవాడు శ్రీకొమరురీశ్వరా॥
- 41 పదార్థమున్న నేమి లేకపోతేనేమి? లోభికి
సదా సతంబటంచు తద్వ చక్కగా తినండుగా!
విధాయకంబెగాదె కుక్క వెల్లువెంతపారిన
సదా గతూకగోరుచుండు శ్రీ...॥
- 42 షీతస్సరించియే! పెరుంగు చేనుపంటబాపతీ
పతస్సరించియే! మెలంగు బాయకుండగాసతీ
మతస్సరించియే! వసించు మానకుండగాగతీ
శ్రుతస్సరించియే! తపంబు శ్రీ...॥
- 48 పికంబు గ్రుడ్డువాయసంబు పెంచిపెద్దజేసిన
రకంబుగాంచ కూతవేరు రావుదాని పలుకులు

ఒకింత జాతిబుట్టియున్న దొడ్డనీతిమాడునా?

సుకాంతి చిత్తమైనవానికై శ్రీ...॥

44 బలంబుగాను త్రవ్వకున్న బాగుగాను నీరమున్
ఇలందు గాంచబోరుసుమ్ము యేజనంబులెస్సగా!
తలంచగా మదంకునట్లై దర్పకున్న తత్వమున్
చెలించ మానకుండబోదు శ్రీ...॥

45 ధరందు లైలు యోముమా పై దివ్యకాంతి హెచ్చునా?
సిరందు గర్వమెప్పియున్న జెందునాయశంబులున్
గురందు సుశయంబులున్న గొప్పమోక్షమిచ్చునా
సిరంబు సంతకం తెలుసాను శ్రీ...॥

46 వికారమెత్తి కాటువేయ యెంచిచూడ కుక్కయే
రకారకంబుజూచి వల్పు లాలితంబులంజయే
ముఖముఖింబు గాంచిపల్కు మూర్ఖుడున్ నిబద్ధియే
సుఖసుఖానివాసబుద్ధి శ్రీ...॥

47 జవంబుగాను గాలివీచ చేరబోవు మేఘముల్
దివంబు యేకకూలిచేస్తే దెప్పనెప్ప ముందుగా
రవంబు సింగిదంచువిన్న రావులేళ్లు కానకున్
శివంబువద్ద కర్మలట్లు శ్రీ...॥

48 అకారణంబుగాను నవ్వు యాకులేని పువ్వులున్
మకాములో నివాసిగాక మంచిగౌరవార్థమున్
దుకాణమందు నాడకంబు తేనెదేన పద్మలున్
సుఖాత్మలేక ముక్తియెట్లు శ్రీ...॥

49 శకాధిజాడ్యుగ్మతంత జేరియున్న మేనుకున్
ఫకాశమందురాదు నవ్వు బాధచేత లోపలన్
కుకౌలుయున్న చోటనట్లై కీర్తిరాదదెంతదా!
సుకావ్యకన్యకైసగాని శ్రీ...॥

- 50 ఎరుక్కముందు జేసికేళి యెల్లవారిదగ్గరన్
తకొచ్చువేళ వచ్చినిల్చి దండచున్నటుండుగా
కరుక్కటంచు దృంచివేసె కత్తినాటినట్లుగా
చురుక్కటచు మెరుక్కుచుండు శ్రీ...॥
- 51 తెగాకా బంధముల్ తనంను తీర్చుగాదు మాయనే
తగాధ సత్యకోర్టులోన తస్కరత్వరుండగా
వగాఫలంబు గల్గిబోదు వాంఛకొద్ది పుణ్యముల్
సృగాలజత్తు లెట్లుముక్తి ట్లి...॥
- 52 మకార్యుకార మధ్యనున్న మాయనా ప్రపంచకం
ముబాబ్బచుందు నిల్పినట్టి హానయోగి కావలెన్
మెకాలు నాల్గుజచ్చు ముందు ముక్తిచేతి దర్పణం
సుభిభవేత్తుగాదె యాత్మ శ్రీ...॥
- 53 ప్రకాశనూనమైన పూర్ణబ్రహ్మమందు నశ్యమే
వికారమా ప్రపంచకా విశేషమైన దృశ్యముల్
అకాశమందు వాననీరు నంటిన్వినట్లుగా
ఒకేవిధంబులేవు రెండు శ్రీ...॥
- 54 మృతేదినింబుపొందుచుండి మోసపోవు తెల్విగా
గణేదొ ముందుకందుగుందు కానబోదు నిద్రయే
మృతే గదాసుషుప్తటంచు మూలమైనమంత్రమున్
సతా భజించగల్గుముక్తి శ్రీ...॥
- 55 సమూద్రతోయజంబెసుమ్ము సారమైన లస్తమున్
సుమా మధారసంబెసుమ్ము స్వచ్ఛమైన తేనెయున్
భ్రమావిలాసకోర్కెసుమ్ము భార్యపుత్రమిత్రులున్
శ్రమా విధంబె ముక్తియట్లు ట్లి॥
- 56 ఎవ నా నిధాన మెంచకుండ నెంతవానికైన తా
చిదాత్మ మర్మరూపరాదు చేటుగల్గు ముందుకున్

పదార్థమిచ్చి దొంగచేత బాగుగాను తన్నుకొ
వృధాగ తిన్నయ్యట్లుండు శ్రీ...!

57 మనాన్న శుద్ధితారకంబు ముందురాజయోగికి
మనోద్యసంబుపైనిగల్గి మేలుజూపు సాక్షిముఖ
కనామనస్కబ్రహ్మమీద కోర్కెలేని వాడగు
సనాతనా సుముక్తియట్ల శ్రీ...॥

58 పగిలెకపోతెలేదు వారస్త్రీకి లాభము
మగిండులేకపోతెలేదు మానిసికి తిల్కము
పగెంతోలేకపోతెలేదు భాగమందు వ్యాజ్యము
యగంతె భక్తిలేకముక్తి శ్రీ...॥

59 ఎరూక చేసిచూడజూడ యేమిలేదు భ్రాంతియే
మరూమరీచి కాశిగాంచి మోసపోమ్మగంబుగా
తరూగనట్టి వెక్రియార తప్పిపోదు జచ్చిన
తిరిగి పుట్టుచుండును శ్రీ...!

60 మనస్సె కార్యకారణంబు మాతృపితృ జాయలు
మనస్సె యింద్రవైభవంబు మాన్యధాన్య సంపదల్
మనస్సె తాను మేను రెండు మర్మహా రహస్యముల్
మనస్సెహూను పుట్టిగిట్ట శ్రీ కొమరప్పరీశ్వరా!

61 నగంబుపైని వాననీరు నానుజూని వాహినుల్
పొగండుయున్న నావిరంతపోయి మబ్బులై పయి
నగుం తలంచనట్లే జీవు డైదుచేత పృథ్వీకి
భగంబునుండి వచ్చుచుండు శ్రీ...॥

62 కథా పయిత్య పాతశ్లేష్మ కాల్య లంత్యమండుకు
యసారమా ప్రవాహమెచ్చి హంసము హఠాత్తుగా
యసాయమేడి ముంచివేయు యుడగానెవాటనీ
కృపాకు పాత్రుడైనబాబు శ్రీ...!

- 63 మిలేపకాయ శీలమెంచ మిక్కుటాపుహంటయా
సులేకరంబు గణ్యమెంచ చదువు పాలుపెక్కునొ;
కలేపప్రవాసి సెంచ గంధునిచ్చ హెచ్చనా;
ఎహకనైజ మల్లెజన్మ శ్రీ...॥
- 64 తనందుయున్న తప్పలెల్ల బాచి మీదమిక్కిలీ
వివంగజెప్పకోకతప్ప వేల్కు పొంది మూర్ఖుడు
కనంగ మూలినన్న నల్పకొంచునా గుర్తింజయున్
తనందు లోభమెంచ బ్రహ్మ శ్రీ...॥
- 65 వికల్ప సంశయాసుకాల వృత్తులందు పుట్టునో
యకల్ప పూర్ణదృష్టి నిల్పినంత రంగభూమిన్
పెకల్చకున్నగాని కానబోవు తద్విధంబులన్
కకుర్తి నిష్ఠకెల్లు ముక్తి శ్రీ...॥
- 66 నిజంబుగా భజించినిన్ను నిత్యకర్మలాత్ముడు
త్యజించు సర్వముండగానె తస్విచారణంబులన్
కుజంకుజంబుగానెయండి కూల్చినట్లు పత్రముల్
సృజింపజేయు ధ్వానవృద్ధి శ్రీ...॥
- 67 మనంబు దృష్టి గాలి మిగాడు మంచిజేసిన్పట్టో
కనంగ నాసికా కొనండుగల్గు లత్యకోభనా
ధనంబు లెక్కలేనియంత తన్నరంబులోపలన్
జనించు పిమ్మటైక్యసూటి శ్రీ...॥
- 68 గుణాఘృతైనవాడు చూచు కొద్దియైనగొప్పగా
తృణీకరించు పామరుండు దొడ్డదైనకొద్దిగా
గణాతిసల్ప మట్టిపాటి గచ్చదొంకవచ్చనా?
క్షణక్షణ గుణాలుయట్లు శ్రీ...॥
- 69 వసించియుండ కర్మమెంటవద్ద మిక్కిలెప్పుడు
నసించుటెట్లు? వాసనాత్రయంబు లెంతగుడినన్

కనుచి జ్ఞాననిష్ఠజూపి కాల్చుకున్న పోవునా?
 కృపించి జీవసంశయాలు శ్రీ...॥

70 సతీవయారమందునున్న సంతసంబు కొద్దిగో
 మతీ తలంపులిప్తచాలు ముక్తిరూప హెచ్చుగా
 గతి చ నేదిసంబుకొల కష్టమాత్మకుండువా?
 స్రుతీ విభాగ కోర్కెపల్ల శ్రీ...॥

71 సనుస్తమా యవాయవాలు బిక్కిగాను కూర్చుము
 నిమిత్తనూ తరండులోనికి నెట్లు ముడ్చివేయునో
 సనుస్తసిందియానశ్చెట్లు సాధు చెప్పివల్లుగా
 సనుస్తమై మోలుగుచుండు త్రి...॥

72 నిధానమైన జైత్రమాగ్నియెవ్వ నాత్మకానునో
 ప్రభావమా తపస్వివాడె ప్రాప్తప్రాప్తమెంచుకో
 నభా సవాద్రమాది సూయవచ్చి నిల్చిజనమకో
 చిరాశ్చయైన మోక్షులక్ష్మీ శ్రీ...॥

73 దురాత్ముడైన వానికూడి దోడ్తనాద్యరించినా
 పరాభవంబెగాక పైగ ప్రాణహాని ప్రాప్తనగా
 కరాకుచేత శోకతాక పట్టి పొద్దమానునా?
 చుర్రాటంచు నృచ్చికంబు త్రి...॥

74 తళత్తళక్వేలుగు సూర్యమండలంబుగాంచునా?
 కళావిహీనమైన యట్టి కట్కిచీకత్పెట్టిదో
 యుల్కై యల్ల వేదముల్ వేదాంతమేమి కానదే
 మోక్షుక్వసించ నేమితేదు శ్రీ...॥

75 రయానవాని బంధువర్గ రాకగోర తప్పిదా
 కుమూలి యంచనట్టి వేల్పు కోర్కెకోయనిశ్చలం
 గమూలియైన భార్యగోను కాన మేలుకాపురం
 పయానయైన మేలుమిక్తి శ్రీ...॥

- 76 ప్రయాణ కాలమందు ముందు బాపవైన నైదుగా
తయారుయైన కార్యమైన తప్పకొను విఘ్నముగా
సయాటవస్తై ముక్తికల్ప చందలవ్యవస్థగా!
జయాహృదా సమాధి కేన శ్రీ...!
- 77 తనూజునున్న లాభమేమి లిల్లిదండ్రుడిహిద తా
మనోలేలంపులేనివాడు మన్నచన్న యొక్కట;
తనూమనోధనంబు లెల్లి ధాగుయ్యగారికిఁ
చనూమనీనిశిష్యుడం తే శ్రీ...!
- 78 తగుల్కరీ యొడర్చు పాడుదప్పకుండ వృక్షముగా
మిగల్చకుండ చీకపుయ్య మెల్లమెల్లగానిలగా
ప్రగల్భమున్న యల్లబాడు బ్రహ్మవిద్య చల్లగా;
జగత్వీరకర్తాయైన శ్రీ...!
- 79 ఫిరంగిగుండు నాటకుండ ఘోషభోష్యురాలునా?
తరంతరాలనుంచెయున్న దుడిచైనకోటయుగా
ధరిండు నట్ల నాదిమాయ తాళకున్న పోనుగా
ఫిరంబుగా గురూకదంబు శ్రీ...!
- 80 పగల్చకున్న గాని కొండబాట రోడ్లుకల్లునా?
రగుల్చకున్న గాని యగ్ని రైలుసన్నెవచ్చునా?
తగల్చకున్న గాని తీగె తంతివార్తదెల్పునా?
చిగిర్చ భక్తియల్ల ముక్తి శ్రీ...!
- 81 దురాశ వేంటవచ్చుచుండు దుఃఖమెంచిబూడగా!
నిరాశనంటి వచ్చుచుండు నిత్యసౌఖ్యమాయగా!
చిరాయువెంతో కోరి యేమిచేసెరాజ్యపాలనా
సురాధినాథు రావణుండు శ్రీ...!
- 82 పదారువన్నెపుత్తడైన బాగుగాను టంకముగా
యథావిధంబుజూపకున్న నల్క దించుడైనగా!

ఉవారనీలు దెంతయైన యుంటెగాని నీకృపా
సదా ప్రకాశమేది కీర్తి శ్రీ...!

83 అపభ్రమావిశేషమైన యాత్మసంశయామలే
నపదమూ నిబంధనాలు యున్నదంతకల్లయే
తపత్రయంబులన్నిటోసి తానె దానుమైనచో
ఉపద్రమేమిలేదు ముక్తి శ్రీ...!

84 ఘటాబుగో నివాసమైన కామలోభ మోహముతో
పుటంబువేసి మాత్రకట్టి ప్రొద్దుప్రొద్దుమింగితే
పటాబునున్న బొమ్మయట్లు భావముండు కన్దకా
స్ఫుటంబె ముక్తి సూత్రున్న శ్రీ...!

85 చలించె మానసంబు పెద్ద చింతలోపుమధ్యగా!
తలొంచి దుఃఖమొందు యొందు దారితెన్ను కానకా!
చలించనీక మానసంబు చిన్న పెన్లోనుంచగా
చలంబులేక గల్గుముక్తి శ్రీ...!

86 మెలంగు నచ్చునంటకుండ మేలుగామృతీటకం
తలప నంటదందెయుండి తామరాకు నీటినిం
చెలించిపోవు నిల్వకుండ జింహ్వాయందు నాజ్యము
జెలంగుయట్ల జ్ఞానిధాత్రి శ్రీ...!

87 పరాపురూపప్రీతిమీద బాగుగాను జూచి
బారీబారీపనంతజేసి పోవు నెన్లో కేళికా
దరీకనంగరాని మాయసంసరాబ్ధి నీదుచు
స్థిరాత్మ నట్లె జ్ఞానిపొందు శ్రీ...!

88 మదీరగ్రోలు మానవుండు మత్తుచేత వస్త్రము
పదీచిచన్న మేనునుండి వాంఛ లేదు జ్ఞానితా
యదేగతి జివాత్మయొక్క కైపుచేత కాయము
హృదీదలంచ దుందో లేదో శ్రీ...!

- 89 తమాసటచు గాఢిడు తా నెరింగియుండియే
ప్రమాదము విచిత్రతెన్నె పెక్కు జేయు నిష్కమే
భ్రమోపశేషుడైన యట్లు దైకి సాధించిపినా
తమాసదుష్ట సంసరము శ్రీ...
- 90 తమాసనాటిరాత్రి యులె యెరుగించ చీకటి
సమాననామ పడినందె పూర్ణమంతవెన్నెలే
తమాషయట్లు కల్పిచేమి తాను యున్నయంతలో
శ్రమే విశేషమేమిలేదు శ్రీ...
- 91 ఎ వాచుమాత్రతాడధంబు ప్రాతసంధ్యవేళలా
ఎగా పరాదు సుతలేక మునుచుండులొంకునో
సుఖా కీర్తనల ను తన్ను స్వస్థానముండి నీ
సదా సతంజె కాంచుచుండు శ్రీ...
- 92 ఎసండు; జూడనారు నీవె వేగుదుక్కాంతగా
దివంబు నాశికాగ్రమందు దిక్కుగర్భియుపగా
ఎమండు నింకొకండు జ్ఞాను యెదనీకమావగా
శ్రవం మహాన పాపశూన శ్రీ...
- 93 ఇహావదొక్క పేయనారు మూర్ఖ హంసపుష్పముల్
నిరూప చిత్తముంచి నీకు నిత్యపూజసన్నిధే
త్వరా లభింపజేతునీవు స్వస్థ హృదయమున
చిరాకులేక భక్తులందు శ్రీ...
- 94 ప్రయాసలేమిలేవు నిన్ను భావమందు నిట్టుటం
దయా సమస్తపాణులందు తథ్యమై పసిందితే
భయాభ్రమాది సిగ్గుబాపి భావమందె చిక్కెనా!
జయా ప్రజంబుగానె నీవు శ్రీ...
- 95 గురూ! ముఖంబుగాగ్రహించి గుర్తుపాలమందునా?
స్వరూపమా ప్రసన్నతంత స్వప్నమీప్రపంచము

- విరాగుడొ సమస్తమందు పెరిగితి నప్పడే
స్థిరామనస్కుడై ధరందు శ్రీ...॥
- 96 జనించునప్పడెంతో పాడుచెందు కుక్కపిల్లయే
కనంగ పెద్దమైతఁ ణొద్ది కంటజూడ నహ్యహి
మనం ప్రకాశమెచ్చి ముందు మధ్య తగ్గునట్లుగా
శనిండులైన శిష్యులకు శ్రీ...॥
- 97 ఖరంబు యేమెరుంగు మంచిగంథ తావిసెంచగా
ధరందు కుక్కయేమెరుంగు దండ్రిదైన యందలం
దురంతరాత్ను డేమెరుంగు హారబారమట్లుగా
స్థిరంబు జ్ఞానిగాంచురీతి శ్రీ...॥
- 98 తలంప వంశమయ్య నాది తాగరంపుచౌనుగా
కులంబు విశ్వభాష్కరుడొడ గోత్రహి సహితనం
ఇలందు నామ మప్పస్వామి యీశ నీకు తాసుడొ
చలంబుమాని మోక్షమిమ్ము శ్రీ...॥
- 99 కదూ! కుసింతన్యత్రమందు కంటజూడ మానక
చెడాని భాతిగాధరక శశి ఇనుండు బుక్కలుక
కడాకునుండు నంత దీని గాంచి బూజితంబుగా
సిడిముడొంద కేలుకొమ్ము శ్రీ...॥
- 100 జోహారు ఓంనమశ్శివాయ శౌర్యధైర్యసాహసా!
జోహారు ఓంసన్నోదధూవ శూలపాణి శాశ్వితా!
జోహారు ఓంత్రినేత్రశంభో సచ్చితాత్మనిష్కళా!
జోహారు ఓంయుమామహేశ శ్రీ...॥
- 101 పరాత్పరా! శివోంకచ్ఛపాపనాశ మంగళం
నిరూడ్విరాజతేజో మాననిశ్చలాత్మ మంగళం
విరాట్స్వరూప శైలచాప వేదవేద్య మంగళం
సురాస్తుతాంఘ్రి మంగళంబు శ్రీ...॥

102 సమర్పణంబు నీకు నావిసర్వరాగద్యేషముల్
 సమర్పణంబు నీకు నావి సర్వపాపపుణ్యముల్
 సమర్పణంబు నీకు పంచచామరాసుమూనికో
 సమర్పణంబు గైకొదేవ శ్రీకొమఱ్ఱురీశ్వరా||
 సమూహము.

— సూ సి సి —

పాలపుష్పంబును లేటగిగోమయము బాగుగిట్టిదు సీతమబున్
 కాలమువ్రకృతితో సరిపుష్పము కానదు లోపలివిన్యము కా
 ఘోరమునేనని పొంగును మిక్కిలి లోటుల దొంగలబన్నముచే
 గాలిక దానితో మృగమువృక్షకాటికె గానివిమూరదుగా
 మూలములేనిది మాయశక్తిరము ముందరిముప్పుకు పోతువుగా||

— సు గ ం డి —

ఘోరపంచకంబు భేరి పుట్టి గిట్ట సాగుడం
 బూతుకొంపనుండి వచ్చు పూర్వ సంచితంబునన్
 వాతవైశ్య పితృ క్షేష్ఠ వాయు గంగరంబు దీన్
 జాతకంబు నమ్మరాను జారిపోవు చెప్పకా!

—: అర్చనామాయణ కథాక్రమము:—

దండకము:—శ్రీకరంబై నిర్వికారంభమై సునమై బుద్ధమా
 చింత్యమై యాకాశమందొప్పు మోహంబుయచు నొక్క యయోధ్య
 నగరంబు నప్పట్టణంబగుదు పరబ్రహ్మమనె దశరథుండనురాజు బట్ట
 బయలనెడి కోసలం బేకచక్రంబుగా పాలనంబొనరించుచుండగా నారీ
 నికిఁ మువ్వరున్ సతులుండె జ్ఞానశక్తినే కౌసల్య యచ్చాశక్తినే
 సుమిత్రయున్ క్రియాశక్తినే కైకేయి యనుభార్యలన్ గూడియున్
 సంకల్పమనె యాగయున్ జేయదలపిల్చె సమ్యాగమం దుద్భవంబైన
 తపంబనెడి పరమాన్నమున్ దెచ్చి యంగవల్ మువ్వరకు నియ్యగా

నందు జ్ఞానశక్తినే కౌసల్యరాణికి నాత్మయను రామచంద్రుని
జన్మించె వైరాగ్యమునె లక్ష్మణుడు చిత్తమునట్టి శ్రీరాముడు
యిచ్చాశక్తినే సుమిత్రకు బుట్టె లక్ష్మణునె భరతుడా క్రియాశక్తినే
కైకేయుకు గల్గె వీరికి శ్రవణంబునె వసుంధర బోధించె సర్వధర్మ
బోధంబులు సంతమనన గాక కొమరుడు పరబ్రహ్మనునె దశరథ
మహారాజేంద్రు పాతికి దాబోయి నాత్మయనె శ్రీరామచంద్రుని
వైరాగ్యమునె లక్ష్మణుడు వనవెంట బుట్టించుని యక్షగ నంతుకు
యంగీకరించె నా పరబ్రహ్మనునె దశరథుడత లక్ష్మణునునట్టి
బాల్యంబునె యాత్మరామ వైరాగ్యపామిత్రులు నెవల మనన
విశ్వామిత్రునునెంట పాపమునె శైలంబులు దాటి యావరణము
తాటికి గూర్చియుం యిచ్చావికారంబులనునట్టి మహారాజీమలు
గొట్టియు దురాచారమునె రాత్రికి దప్పియు నద్వాచారమునె
నహల్యవటుగావించియు నేకాంతమనునట్టి విధిలాపురించేగి యమా
యనె శివుని చావము పెట్టునుని విరచియు యాచంద్రునె బాస
కి పరిశీయబాసియు మరనునె పరమరాముని తాగజ్ఞానమునె
ధనస్సుచే గర్వభంగంబు గావించియు తీరిగి మోక్షమునె యయోధ్య
పురవరంబునకీరిగి జీవాత్మ రహితమునె వ్యాభిషేకము జేసికొనె
యత్నంబులొనుక క్రియాశక్తినే కైకేయి విష్ణుంబు యక్షదాన
రించగా నాత్మకనె రిషురామమూర్తియు వైరాగ్యమునె లక్ష్మణ
స్వామియు నానందమునట్టి జ్ఞానేదేవియు మోరమునె వనంబు
లకునేగ మోక్షమునె యయోధ్యయం దపుడు పరబ్రహ్మనునె దశర
థేసుండు మృతిబొందగా సంతరింబు నాత్మకనె రాముడు వైరాగ్య
మునె పామిత్రియు నానందమునె నీతియు చలచిత్తమునట్టి సర
యాచరించాటియును గుళువింట విందపుడు భుజియించి శశస్సు
నెడి చిత్రనాటంబునకుబోసె యాత్మచే కాకాసుమండలి త్వరితంబు

గోపాల్ వచ్చి నానందమున నీరసపును బాగునా సమయమున బ్రహ్మము
మున బట్టి మాతృమన శ్రీరామచంద్రుడు నానికీ బహుమతిగా
వీరభక్తిమన నట్టి యగ్రస్థము నిత్యమున నూడి నేలించియున్ మ్రొక్కి
ద్రోయున బాగునై యెకానియు నుచియనే నట్టి భావము నానంద
మనునట్టి నీరసమునూడి గుండగన్ కామమున మోక్షము గ్రహించున్
తావచ్చి మాతృమన రామనిక మోక్షము నైర్యామన నామి
త్రించే దాని ముక్కులున్ చెన్నులన్ గోమంబు యానమియనె
ఖరును సంచిక బరె దూషమునున్ ప్రాణమును బట్టి ప్రతిమక వచ్చి
యున్ నెదిరిం బ నామయన రామము దీక్షియన బాంబుతో
నదైత్త్యున్ నూర్చున్ బిమ్మన్ రాజనంబున రాజనమును పుష్ప
యిచ్చునునె మోచుచునె లేకన్ బాగునా నానందమున బాంబు
గాంచి మున్ బట్టి నెమ్మందు నామయన రామనిక పేద నామిచ్చ
యనె మోక్షమున గుండగన్ నామయన రామము తామయ
నూత్తును నెదిరించే లేకన్ బాగునా హా లక్ష్యమునా నైర్యా
మనె లక్ష్యమును నెమ్మందునె వెదిల నభ్యుదయమునట్టి రాజనం
బునునట్టి రావణుకొచ్చి మున్ నానందమునె బాంబున్ హరియించి
దూషునె లంకాపురు బుల్ నంగగన్ నామిద నైర్యామన
లక్ష్యమున రామమున సుచియనే పల్లభాంబుక వచ్చియున్ నానందమునె
ధరణిజన్ గానన్ యాత్మ నైర్యామన బట్టియున్ నిగ్గ
పమనె కాననంబును నేగియున్ నానందమునె నీరసచ్చేదన్ గానన్
చింతించుచున్ వివేకమునునట్టి బహుమతి గాంచియున్ విమలత్వ
మనునట్టి సర్వతన్ యెరుంగి చింతయనె కల భరామనున్ జూచియున్
వీని నిచటంచరాదంచు ఖండించియున్ సంకోచమునె శబరిచే ఫల
భుక్తమున్ జేయున్ నిధివ్యాసమునె యాంబునెయనిన్ గలసియున్
గర్భముబుట్టి సుగ్రీవున్ నూడి నేస్తుబువేయన్ భయమునె

వానిని సూత్రనే యొక్కకొలచే మృతినీగావించియున్ నిర్భయం
 బయట్టి మగ్గీవుని గాంచియున్ నానందమున సీతవృత్తాంతమున్
 జ్ఞప్తియున్ జేయగా నిధిద్యాసమునె వాయుపుత్రుండు మోహమునె
 సాంద్రమతి జవముతో దాటియున్ లోభమునె లంకిణీదృంఛియున్
 దుఃఖమునె లంకయున్ బొచ్చియున్ నుర్వాసఁగ్ యనెడి నిశాచరుల
 జెక్కండ్ర సపువంత మొందించియున్ దుఃఖమునె లంకంత శోభించగా
 గుఱుకు యానందముచునట్టి భూసుతను గాంచియున్ నిధిద్యాసమునె
 హనుమంతుడతయున్ యుత్సాహముచునట్టి యుగరం బిచ్చియున్
 సెలవుకై గొనివేగ సుకల్పముచునట్టి యతొకవనమంతయున్ ప్రేళ్ళతో
 పోకయున్ యధాననునె జుబుచూలిని జంపియున్ సంశయంబను
 నట్టి యక్షముకుచూరుని దెగఁగార్చగా నపుడు విపరీతమున యింద్ర
 జిత్తు నాపైవచ్చియున్ భ్రమమునెడి పాశంబుతో నిధిద్యాసమునె
 హనుమంతుని గట్టతెలివించే నతండు దానిన్ శ్రేంచియున్ దుఃఖ
 మున్ లంకకు చిచ్చుతటన్ జెట్టియున్ మోహమునె జలరాసియున్
 దాటి యాత్మయనె శ్రీరామచంద్రునితో నానందమునె సీతవధూఁ
 వార్తంతయున్ విన్నపింపంగ నాత్మయనె రామునికై వైరాగ్యము
 సౌమిత్రియున్ నిర్భయంబుచునట్టి సుగ్రీవుడున్ నిధిద్యాసమునె పవ
 తనయును సద్గుణము లనునట్టి కపిసేనతోగూడియున్ మోహము
 కడలికన్ నిశ్చలత్వంబునెడి సేతువున్ గట్టియున్ దుఃఖమునె లంకలో
 ప్రవేశించగా నప్పుడు సత్యమునె విభీషణుడొచ్చియున్ నాత్మయ
 రాఘవున్ శరణంబువేడియున్ దుఃఖమునె లంకాపురీ గూఢమర్మము
 సర్వమున్ వివరించి జెప్పగ్ నాత్మయనె శ్రీరాముడు సత్యము
 విభీషణుని చేప్పట్టగ్ గాంచియున్ విపరీతమునె మేఘనాథుడంత
 కడు చాంద్రాకారుడై నచ్చియున్ నాత్మయనె రామునికై వైరాగ్యము
 లంకాగూఢ సుదేహమునె నాగపాశంబుతో గట్టిపెట్టగ సద్విచార

బనెడి గరుత్మంతునిచే నాత్మరామ వైరాగ్యసామిత్రులకు నప్పాశ
 ముక నవలీలద్దొంచుకొని తామసంబయనట్టి కుంభకన్ధునిక బిమ్మాప్తి
 యుక రాజసంబనెడి దశకంఠుక భ్రమలనెడి బాణాపరంకరల
 గదగదకు నణికింప సశ్యమనె విభీషణుక మీద యుగ్రుడై
 కొపించియుక రాజసంబయనట్టి రావణబ్రహ్మయకు వాంఛనే
 శక్తిబాణముక యొక్కపును బెట్టియుక వేయగా వైరాగ్యమనె
 లక్ష్మణుక చాటుకుక సశ్యమనె విభీషణుడపుడు తాబోవకు నావాం
 ఛనే శక్తిబాణము వైరాగ్యమనె సామిత్రుక దాకియుక మూర్ఛ
 తను నొందగా యాత్మకమ శ్రీరామపరమక గోలుమనిమఃఖాగ్ని
 లోముచుగ నిధిద్యాసమనె గాలికొమరుకుఁ న్నయనెసంజీవి పర్యతం
 బున కతివేళముక సరిగి కరముతో నాశైలముక చెచ్చియుక వైరాగ్య
 మనునట్టి నత్మణుక లేపగా నంతతను యుగ్రుడై విపరీతమనె యంద్ర
 జిత్తునిక జంపియుక కించెత్తులనెవాని బలమంతయుక సాధనంబనునట్టి
 బాణంబుతో నేలగూలంగ జేసియుక నాత్మకమ శ్రీరామచంద్రనికి
 నప్పముక ప్రాతాహముక జేయ నతిసాహసంబనునట్టి రావణుక దశేం
 ద్రియము లనే పదితలల్ దృశ్యమనె రణమందు పూర్ణాహుళమనె బ్ర
 హ్మత్త్రముక ప్రయోగించపును రాగ్నిట్టి సత్యమనె విభీషణాద్యునకు
 తురీయమనునట్టి పట్టభద్రునిక తాజేసి యానందమనునట్టి సీతామహా
 దేవినిక చేకొనియు మోక్షమనె యయోధ్య రాజ్యరమ కరుదెంచి
 యామీద యైక్యమనె పట్టాభిషిక్తుడై యవాగ్మాశన గోచరాకారుడై
 స్థిరుడై సర్వముక నిండిలో వెలుపలున్నట్టి యాత్మరామునిచాత్రముక
 జెప్పె తారకస్వానుభవి శ్రీమత్తగరంపూడి యప్పస్వా మాఖ్యకవి
 మాణిక్య దేశకేంద్రుల కృపాలబ్ధంబునక దీనినెవలైన నిరతముక బతి
 యించ భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యముక భక్తియు న్ముక్తియుక జీవబ్రహ్మైక్య
 ముక నాత్మరామ పరబ్రహ్మంబొసంగుక నమస్తే నమస్తే నమస్తేనమః॥

మ॥ భయమేమితియులేక స్వానుభవమై / బ్రహ్మాండతీతార్థమై
 నయమై విద్యుదు సశ్వమై యచలపూర్ణానూశమై ఉండెడియాల్
 జయమై యాపల నెక్కోనొక్కవిధమై జన్మల్ మృత్యుల్ కానదీ
 బయలే భావనసేయరా మరెమరిక / గాయన్ మనోహరముల్॥

సీ॥ పాండభౌతికచీత / ప్రాచీనపులచింత
 బట్టబయట చింత / భ్రమలచింత
 ఆకాశలచింత / యాదికాలపు చింత
 మలమూత్రముల చింత / మాయచింత
 కామలోభపుచింత / కాయాప్రసాదచింత
 మూడు మొగ్గులచింత / మూలచింత
 ఐదుకొమ్మలచింత / యంకించుగలచింత
 ఒక్కొక్క గలచింత / మొక్కచింత
 నల్పైర్పుగలచింత / శిషివీధిలోచింత
 ఏడు వేయలచింత / బోడిచింత
 పుట్టుచావులచింత / పులుపెక్కుగలచింత
 తొమ్మి తొర్రలచింత / దుఃఖ చింత

తే॥ గీ॥ నాగుకాయలుగల్గిన / నారచింత
 పువ్వు లిరువైయెదున్న / పొడవుచింత
 శ్రీగురుపదజలమునను / చీకుపోయి
 చింతహాయి చిగిర్చెహా / జిత్రమోయి!

సీ॥ భూమినిత్రవ్వంగ / పూర్ణహృదయము
 నెబ్బంగి లభించుచు / నీవుచూడ
 క్షీరంబుమధించ / శీఘ్రంబె నవనీత
 మెవిధంబునగలు / నీవుగాంచ

కరకరమరాప కడునితగా నగ్ని
యెత్తెరంగున బుట్టు / నీవెరుగ
నువ్వులనాడిన / నొప్పుగా పైలంబు
నేకరణి జనించు / నీవుకనగ

అ॥ వె॥ భీజముంచి ధాతి / పొందుగా నీరిడ
నెట్లునిచ్చు ఫలము / నీవులెలియ
నప్పగడదశేంద్రి / యాత్లో ముఖముజేసి
తరచ తరచ తనువు తత్వమెడలె॥

తే॥ గీ॥ ముందు దశేంద్రియపులు / పొందుపరచి
నిండువైరాగ్య ముపవాస / ముండి నేను
ఏడుపడికీల దంతపు / మేళమీద
భజనసేయ రారండి యో / భక్తులార॥

ఉ॥ ప్రాపునాస్తవేళ్య గురు / భావప్రకారము చెప్పు ముక్కుకం
ద్లోపికతోడమూసి దన / లో బ్రతినిబితహా చిహిత్య స
ద్రూపము జితవంతలోక / డొక్కటొబెట్టుక మేనుమర్పిలో
చూపుచు నిల్పియు త్రిపుట / జూడుము రెండుచుకల్పి తెస్సగా॥

1 రాగము, హిందుస్తానీ కాఫీ—ఆటతాళము

చూపునుత్రిపుటనిల్పి ♦ చూడుమురెండుకల్పి॥ చూ॥

పాపాగ్రమందునగల్గు / యాభోష్యోతి వెల్లు॥ చూ॥

(1) సూలముగాకలోను ♦ సూక్ష్మకారముగాను
కలనిద్రమెక్కువతోను ♦ వెలిగెడివెల్లుతాను॥ చూ॥

(2) తారకము తారకము ♦ తరియించ ముందిదిసిరము
నరుదొచు చిత్కళ లేకము ♦ మెరుపురుముతోన నేకము॥ చూ॥

(3) తాననెతత్వ మదెగ ♦ నేనని పల్కువిధి గ
కనుగొనకదొరకదు సరిగ ♦ కనుబొమలరెంటికినడిగ॥ చూ॥

(4) ముక్కెక్కిగాలినిదీసి ♦ మూటగగట్టివేసి
దృక్కెప్పుడు దృఢమునుజేసి ♦ దోషముతీసివేసి॥ చూ॥

- (5) మూలా ముగ్గురుజాటు † ముడివేసోచీకట్లు
తలపెట్టునిల్విన యట్లు † తప్పక శేకెత్తట్లు † చూ॥
- (6) చంద్రాసూర్యతార † మండలములుజేర
యింద్రియనిగ్రహహార † డెండము పగిలిధీర † చూ॥
- (7) శ్వేతద్వీపపుమేడి † చెట్టనగలెనూడి
భూతములైదునుగూడి † పుట్టించెరుకకోడి † చూ॥
- (8) గుడిసెలొగాలిచెందు † గుడ్డితె యెగిరిమండు
చూడగచూడగ పండు † వెన్నెలప్రభలుమెండు † చూ॥
- (9) తప్పక తనలోబయలు † తగరంపూడాన్వయులు
అప్పదానవరకౌలు † చెప్పిన యనుభవచౌలు † చూ॥

క॥ రాకడపోకడబాసెను

లోకములెల్లను కలవలె / లోదోచెనుగా

ప్రాకటముగ కాయాపురి

చీకటిజని ప్రొద్దుబొడువ / సిద్ధంబాయెక॥

శా॥ శృంగారంబగు పూలతోటనడుమక / సూక్యేందుకోట్లప్రభక

బంగారంపు కుటీరముగలదు న / పుష్పాకృతి నాణీమణి

చెంగవద్దినచీరగట్టి మునులక / జేసెచ్చ కంగారహో

రంగేళై నదిరా సుకన్యయది కం / గుణదాతైయున్నాదిరా

సీ॥ తన్నాత్రసమితి మృ / డంగతాళముగాను

రాగపేటోంకార / రవముగాను

చంద్రసూర్యాగ్నులు / చెలగి దివ్యేలుగాను

దశేంద్రియము / లంగుదార్లుగాను

అంతఃకరణంబు / లరయ పందిరిగాను

షడ్వర్గములు ముండ / సరణిగాను

శస్త్రావరణము / స్పన్నసితెరగాను

సంసారమే కథా / సంగ్రహంబు

తే. గీ॥ గానుచైతన్యమొక సూత్ర / దారిగాను
ఉండి యూడించగా నాడు / చుండె దహ్వ
తెయిత తదైయ్య తెయితంచు / తెంపు లేక
తొమ్మిదేసిచిల్లులుండె / తోలుబొమ్మ

ఆ॥ నె॥ లయిగుణము నెఱిగి / నైదునొకటిజేసి
తుదకు నొకటిగూడ / దీసికనివ
భ్రమలమర్రిచెట్టు / భావిపడేహంబు
చీకుగానిలేదు / సేవకొద్ది॥

2 రాగం, నాదనామక్రియ—ఏకతాళము

భావాతీతమువిసర / బ్రహ్మనుభవము భావించినలెస్స॥ భా॥

(1) త్రివిధావస్తలు సుఖదుఃఖంబులు / వివిధశబ్దకుల్ దృక్కుదృశ్య
ముల్ / నాత్మానాత్మవివేక జ్ఞానాజ్ఞానభిమానమానములు / లేవులేవు
యా / పరిపూర్ణంబున పరిశోధించిన॥ భా॥

(2) మూలములేదే కాలముగలదది / లీలప్రపంచం బున్నదొ లేదో
తలంపులేనిది జలజంబులనెటు / జలనిధిగననటు విలక్షణంబై నిర్వి
కారమై / నిష్క్ర-శంకమై నిబిడినతత్త్వము॥ భా॥

(3) మేనుగాను తానేనులేనిదై / మనసేంద్రియముల కగోచరంబై /
తానేతానై తనకునుమినహా / సర్వమునాస్తై సనాతనంబై / సాక్షి
భూతమై కనుగొననిదరు / జ్ఞప్తియెరుంగనిభంగిని స్వానుభవంబై /
వెరుకాముందొక విధముగనున్నది॥ భా॥

(4) చూడబోతెమరి కనపడరానిది / యేడజూచినను నాడనె పిక్క
టిల్లుచును / దృఢాచూఢమై మూసుకాలములు యొక్కేమాదిరి /
గాఢసుషుప్తికి నీడైకదలక మెదలకయున్నది / గూడార్థంబది గురు
గుహ్యము / గురుతరసీ తరచితె కొరిక రహితము॥ భా॥

(5) పరమార్థంబై పాపరహితమై / బ్రహ్మాండ్రాదుల కపవర్గంబై గురు
రాత్మగుణారసమాగుర్యబోధమై / పరమగోళ్యమైబట్టబయలునై॥

తరుగిరుగిప్పటికేనాటికైన / రవ్వంతలేక నది నిరాలంభమై / సార
సారమై / యప్పుదాసకవి / స్థిరచిత్తులై సలకొనియున్నది / గను
గొనువారికి॥ భా॥

సీ॥ నిజమీమనుషుని / నిశ్చయంబుగనమ్ము

తా చాఱిపోవుట / దానుకనదు

కాశికేగిన జన్మ / కర్మపక్వంబును

తరియించె లోకాశి / యెరుగదెవుడు

రమ్యంబుగాజెక్కె / రాఘ్న జేతలను

దేవుడింటున్నట్టు / తెలియలేదు

గతియించువారిని / పితృదేవతలంచు

తద్దినంబులుబెట్టి / తానెమ్మింగు

తే॥ గీ॥ అసలు వినగుడ్డనిన కన గుడ్డయనును

నీటిబుగ్గ స్థితిగతీ / మేటియెరుక

యన్నది లేదని లేని / దున్నదినియు

నెన్నడు దీనిస్వభావ / మెన్ననిదెగ॥

శా॥ సంకాశంకయులేని బట్టబయల / న్యంబేమియున్నదని

ఘాంకారమ్మగ కేక వేసి కలి జం / ఘాటంబు నశ్యంబెడం

దింకానమ్మిన ముప్పు జన్మగతికి / నైల్వొందుచున్నదా

థంకాథామ్మని మ్రోయగొట్టుబడితె / త్రావశ్యమిబోధారే॥

ఉ॥ కాయమె బ్రహ్మపట్టణము / కాయమె విష్ణునివాసలోకము॥

కాయమె రుద్రకాపురియు / కాయమె వేల్పెకిమీడురాజ్యము॥

కాయమె సర్వశీర్షతతి / కాయములో కనుదీసిజూడగా

కాయముసందెయిందె శివ / కాశిసుతీత్రమహాత్మ్య మెన్నడు॥

సీ॥ నాయల్లు నాక్షితి / నాజక్కి నాకరి

నాబాయ నాశయ్య / నాదినాది

నాపుత్రి నాపుత్రు / నాసిరి నాపేరు

నానిభ నానగ / నాదినాది

నానూత నానీత / నాశీల నాయశః

నావనా నాజనా / నాదివాది

నావృత్తి నాశక్తి / నాబంధు నామిత్ర

నాబావి నానోవృ / నాదివాది

తే! గీ! నాదివాదాదుః కిందేది / కాదు నీవు

నేను మేము మిమ్మనీ / నా యోగంబు

మాటకనియున్న మదినుంచ / మాన నాది

మాయదీపిక లోజాయ / గాననోరీ

3 రాగము, మఘా—వీరతాళము

వైరిగురుభోధమును రాగుము క్తి! వైరి!

వైరుక మది చెరితి తాపాపు నిజమైనవ క్తి! వైరి!

(1) శ్రీరత్నాంబావనదు-మర్రినా శ్రీరత్న-బుర్రోనితావ-గుర్రా
నైరాగ్యంపు-కర్రాచూపుకపోడు భ్రాంతి-గొర్రెశాంతుక్కయక
రాదుజాంతి-బొర్రనున్నవాడేవేవాంతి-కర్తబ్రహ్మల-గుర్రా
వానికిబోసి-యెర్రాతేలుకాదు మొర్రామదికించాని! వైరి!

(2) శ్రువభారముబాసి-చిద్రూపునిజాపి-నిద్ర వెల్లువనుగర్వ నిడుప
మానమగుచు-గర్వ వైసపూర్ణబోధ-భవనాతియై శేతదెరుక బాధ-
ముద్రాహంతెతాదెచ్చాధ-నిద్రాపై(3) శేరెంచూసాప్పీద- మద్రా
గుడికర్తాకటి - మొట్టామొకటనుగట్టి - సావృతమా రాజ-వీదీకి
రమ్మనని! వైరి!

(3) చింతలన్నిద్రోసి-సంతోష మొనగూర్చి-గంతులెంతో వేసె-యంత
రాత్న రాష్ట్ర-వింతాతస్కరులను బట్టి-శాంతవ్యవంబునకు వెవల
గొట్టి-దంతినైసర్గికము కనిపెట్టి-స్వంతసమాధి పట్టమునుగట్టి-సంత
తము ముక్తి-కాంతాశోడను నీమ-చింతాశోటలొ పూల-బంతు
లాడించాని! వైరి!

(4) కీళ్ళబామ్మనుగు-కళ్ళననుచుజూపి-పప్పులేనిపెద్ద-నల్లాకోతిని
యారు - గుళ్ళాదరికి చేరనీక - రాళ్ళగుళ్ళుళ్ళక్కె-రాక పోక

గుళ్ళఫలముడు చెట్టగ్రాక-చుళ్ళకంచుండి క్రిందాపడిపోక-నల్ల
పిల్లా కాళ్ళకోళ్ళనారగుదిగూర్చి- పట్టుబిగియించితెస్స-పృథ్వామెగ
ద్రోయాని॥ వె॥

(5) బోధింతుగావచ్చు-భేషించగనునచ్చు-సాదరమతి దాని-సదా నొక
తీరుంచి-సాధించుటకష్టమాను-కుదరునిపై కేదెవ్వపుడె పోవును-
విధిగన్పట్టి తనలోతానామంచురు - భేరనాదంబె తుద కెగిరిపో
వును-యాదియంత్యములేని-వేదాభ్యాసాఘృతము-మోదామలరగ
ఘోషని-నాదాచించగలేని॥ వె॥

(6) మేటియచలమార్గ-తేటాస్వయభవము-నాటి వాటముదేరి-యేటి
యూవలకేగి-శాటికాదొడిగి తేడి మాయ-చూటిసంపుటియె చైతన్య
దాయ-గాటిదాటితె మైదానలేయ-మాటికేగి రానెరుకొటజేయ-
దాటిగ్రస్త్రీయప్ప-దాసాకవిషరుచైన-నిటలాక్షుచూడేకం .. నిజ
యొజ్జకరుగాని॥ వె॥

క॥ కనులకు రెంటికి మళ్ళను
ననిశం బొకభాతివెలిగె / నానంద మయాత్మక
గనకను కాలము గనుపుచు
మనసిందుక శుద్ధిలేవి / మాయక మోక్షం॥

శా॥ వేచేసే తరుణాన్ని జీవభ్రమనే / వృక్షమ్ము నాశంబుగా
వించక శ్రీగురు చేకుతారమిదియే / విజ్ఞాన జ్ఞానంబు రెం
డొచక దీనికి లేవు నొక్కగతి నిం / దుందంతవాగ్మానమై
కొంచక గానమ దీనిగన్న పరివ్రా / బాశుమ్ము జన్మేనహీ॥

ఆ॥ వె॥ పదినిదిదిది పైగ / బదియారు గన్పట్టి
పురుషుడెరుగు దాని / పూర్ణబలము
అంతరాత్మసౌఖ్య / మదియెట్టివారికొ
చింతలేకెడ గెంతె / చెనటికెలు॥

ఉ॥ నీటనో యగ్నినో వనినో / నూరనో శయ్యనో పట్టణంబునో
బాటనో నన్యదేశమునో / నాజనో యిష్టజో లేక లేపానో
కొట్టికొ లక్షవెన్ను శత / కోసరి, యుండదిదూమమన్న దీ
ఝూట బ్రహచవాంఛ నెవ / జెందక గోసికగొండయొక్కరా॥

తే॥ గీ॥ రాగక్రొధద్వేషనూయ / రోగజ్వర
తాపమెవ జల్లగిల్ల శమ / దమనె భవ్య
మైన శీతాంశురసమొక్క / మాత్రదీసి
వేయవలె శరీరాచోగ్య నిర్మలరికు॥

బ॥ మృదుమధురస తెలుగు / ముద్దులొప్పెను పల్కు
వాయసానికి చిల్క / వలెనురాదు
మందారప్రసూన / మకరింద మధుపాన
మృభాతి మాసిగ / గ్రోలలేదు
అరుదుచులనుర్చి / కూర జేసిన వేము
చారుపప్పు చవికి / సాటిరాదు
మరుశాస్త్రవిధినేర్చి / మది తృప్తిపరిచిన
కులనారి సరి వెల / యాలి రాదు

తే॥ గీ॥ కల్లెము జీన్వేయ ఖరము / హయముగాదు
యప్పగ దజస్రమ్మ రణమిం / ద్రియసరణితో
సల్పి జిత్తప్రశాంతిచే / బరగు సాధు
స్వానుభూతికి మెట్ట వే / దాంతి సమమె॥

4 రాగము, శాస్త్రీహ—వికతాశము

క్రూరుడేమెరుగునరా—గురుభోధలోమరుగు
గురుభోధలోమరుగు—స్థిరు జెరిగినకరణి॥

క్రూ॥

) మేలుగరుచులారు—నాలుకెరుగునుగాని

పలుమారు సాకములొ—కలదిరిగె తెడ్డెరుగ॥

క్రూ॥

- (2) ఫలసమధురంబు-వింకలెగుగునుగాని
మనిసభక్షణకేశి, కా-కోలాలేమెరుగు॥ కూ॥
- (3) ఇభకుంభస్థలమూస-మిపు సింహమెకాని
లేదగులు కాటియిడె-స్వగాలలేమెరుగు॥ కూ॥
- (4) తయ్యలలోమధువు-తుమ్మదెగుగునుగాని
ఘనమృందు నెత్తుస్కలోల-జోరీగ లేమెరుగు॥ కూ॥
- (5) చలివెలుగుంభతీపు-చకోరములెగాని
మూలమూలలడాగె-గబ్బిలా లేమెరుగు॥ కూ॥
- (6) నాగస్వరగానమ్మ-నాగమెరుగునుగాని
బెకబెకమని యుగచె-బేకంబులేమెరుగు॥ కూ॥
- (7) అప్పదాసకవి భావ-మూర్ఖులెగుగునుగాని
తప్తమనసాపండు-తజ్జానులేమెరుగు॥ కూ॥

శా॥ మోహంకార వికార క్రోధభయ స / మ్మూలంబు దీసిర్వకే
సాహస్రారు శతంబులున్నిరతమున్ / బ్రాగ్స్వప్నానస్థతో
బాహుటంబుగ కొండలారు సదా / బైక్రిందికి దిగె హం
సోహంసోహముసోహమున్దనయనా / స్వచ్ఛంబుదాసోహమున్॥

ఉ॥ ఆశియె బిత్తదేవతలు / యాశియె విగ్రహదేవపూజలున్
యాశియె సర్వతీప్రతిల / యాశియె ముగ్గురుమూర్తులెంచగా
యాశియె బావుపుట్టుకలు / యాశియె దెచ్చెను పేదియన్నిటన్
యాశ పిశాచమువ్వరుమ / కబ్బదు శ్రీగురుభావమేరికి॥

1 రాగము, కేదారిగాళ—రిశ్రగరి

- (1) తనకుమినహవేరేలేదు / తానేతానై తనుపూమరువన్ / మేనులోనె
సర్వముండె / మనసునిల్పిచూడు నీ / కనులలో నవరత్నాకాంతు
లున్నావి / నీ ఏనుఱ్ఱో దశవిధ శబ్దాలున్నావి / నీ ముక్కుపై
సూర్యచంద్రగోళాలున్నావి / నీశిరమునందాకాశతారాలున్నావి /
దీనిమర్మ మరయగురుని / పూనిసేవజేయకున్న / లేనిపోనిమాయ
భ్రాంతి / కానుపించకుండబోదు॥ తన॥

(2) నిన్నునీవె నికముగ-నెరుగకున్న కారణమున-నీకు రాకపోకగల్గి-
నిత్యానిత్యావస్తుగుణము-నిజము లేకపోయె-నీయాధారా నిర్వి-
ఘ్ననాధుడున్నాడు-నీస్వాదిప్తంబుకొ, బ్రహ్మదేవుడున్నాడు-నీనాభి-
యందుకొ, లక్ష్మీకాంతుడున్నాడు-నీహృదయమందూ, రుద్రవేల్పు-
యన్నాడు-నీకంఠగతముకొ, జీవితేశుడున్నాడు-నీమోమునందూ,
పరబ్రహ్మయన్నాడు-నిన్నే నీపుకనుగొన్న-నన్ను వేరె దలచబోవు-
కన్ను దెరచి విశ్వమంత-తన్నుగానె నెన్నుకొనుము॥ త॥

(3) దిట్టమగు సర్వోపసలన-మొట్టమొదటి కోటాతలుపులు-గట్టిగాను
మూసి తొమ్మిది-పట్టపసములేని బయలుగట్టునెక్కి-గాంచునీలొ-
నిద్రమెక్కు-స్వప్నావస్థలున్నావి-నీలొకామనోభా, షడ్వర్గాలు
న్నావి-నీలొమనోబుద్ధ్యాం, కారచిత్తాలున్నావి-నీలొతాపత్రా-
యా, సుఖదుఃఖాలున్నావి-నీలొస్థూలసూక్ష్మా, కారణదేహాలు
న్నావి-నీలొదారాపుత్ర, ఈషణత్రయములున్నావి-పట్టుగ నివి
యన్నియుండి-తుట్టతుడరు వట్టివెతిముట్టివిడిచితే నీలొయెరుక-
యట్టే శాశ్వతబ్రహ్మహాదు॥ త॥

(4) తారకసాంప్రయోగానూఢి-తనలోతనకెనుస్థిరమైన-తరుగుయరుగు
లేని పూర్ణ-తత్వమెవరూ తానెగాన-యూపదీసిపారవేసి-దూరదృష్టి
నవలోకించు-నీకాయమందుకొ, నరకస్వర్గాలున్నావి - నీమేనియం-
దుకొ, పుణ్యసాపాలున్నావి-నీదేహమందుకొ, పంచభూతాలున్నా-
వి-నీయొడలియందుకొ, జన్మబీజాలున్నావి-నీతనుపునందుకొ, పగలు
రాత్రులున్నావి-నీశరీరాకొ, వైకుంఠలోకమున్నాది-విరివిగావై-
రాగ్యద్రవ్య-మేరికడనీవాసమగునొ-వారికడనేయణిమాద్యైష్ట్య-
శ్వర్య సిద్ధులమరియుండు॥ త॥

(5) యెరుకలోనివారమగుచు - యెరుకమహిమలెరుగలేము-నెరుకచేత
యెరుకనెరుగ-యెరుకెహిడబ్రహ్మాండంబు-లెరుకేనీవు నేనుతలచ-నీ
భావమందుకొ, వేదాశాస్త్రాలున్నావి-నీచిత్తమందుకొ, గుళ్ళుదేవు

శృయినావి-నీమశనమందున్, పుణ్యక్షేత్రా లున్నావి-నీబుద్ధియం
దున్, యచలాబ్రహ్మమున్నాది-నీజీవామందున్, దప్పియాకళ్ళు
న్నావి-నీప్రాణమందున్, గురుమాణిక్యామున్నాడు - మురికికాయ
మందెగాక-మూలప్రకృతివేరేగలదే-తరచిజెప్పె, యప్పదాస-తజ్ఞ
లెంతో దీనిమరుగు! త!

సీ! రాగముఖండించి శ త్యాగమనుష్ఠించి

యోగమాశ్రయించి శ యోద్ధు బెంచి

ద్వేషము దిగమింగి శ భేష్యము కడుక్రంగి

దైవభక్తుహ్నింగి శ త్రోవేరింగి

కామముబోగొట్టి శ నీమము వడిగట్టి

లోభమున్ ముడిజట్టి శ లోనబెట్టి

యనుమానమునుదీసి శ పెరుమాయ నెదరోసి

తనువాంఛదగలేసి శ తత్త్వమరసి

శ్రీ గీ! పిరికి బొరకుండ స్థిరబుద్ధి శ మారకుండ

గాలి దృష్టి మనసొక్క శ గతినిగూర్చి

పార్వతీసునిగనుటకో శ భక్తులార

గూడుదమగుమి పండిత శ కాశికరుగ||

6 రాగము, హిందుస్తానిబేహారు — ఆదితాళము

సోహమ్, సోహమ్-సోహమ్ సోధించారా

స్వచ్ఛందైవట్టి దాసోహమ్!

సో!

(1) అరునుదాట్ దాట్ - యాశనుగోట్మిట్-స్థిరచైర్య శౌర్య జడ
దాట్ - జడదాట్, జడదార్సానుభూతే-భవనాశమైనా దాసో
హమ్! సో!

(2) జరామృతినా నైనా నై-నిరావరాణంబర్-పరబైలుజాయేపరిపూర్ణ-
పరిపూర్ణ-పరిపూర్ణబోధచారీ-పదకమలములకే దాసోహమ్! సో!

- (3) అవస్తాత్రయత్రయ-జీవస్వరూపదాప్-జీవామేగిపోవనంతాయుల్లక్-
యుల్లక్-యుల్లక్-కాకముందే-యూహించుకొనుటదాసోహమ్||సో||
- (4) మాతాపితృభా-భూతుశరీరాళ్ - వైత్యాశ్లేష్మాపితృవాతం-వాతం-
వాతాంకురనాశం-చేజోడించినదాసోహమ్|| సో||
- (5) జేహమునదెయదీ-నహముననదెయదీ-యైహికాముష్మికామదే-
యదే-యదే-ఎరుకొటే-యావైక్యమైనదాసోహమ్|| సో||
- (6) శ్రీగురుమాణిక్-శ్రీచరణాధర్-తగరంపూ-డాన్వేధీమాన్ - ధీ
మాన్-ధీమాన్నప్పదాసా-కర్మావిముక్తే చాసోహమ్|| సో||
- ఉ! తామసరాజ సాత్విక గు శ్శాన్వితకాయపురంబు జొచ్చియున్
ధీమతిచేత మార్గములు శ్శతామృది నెమ్మదిగాను మూసి లో
వేమరు వేల్పులాద్గురికి శ్శ వేట్కజపించెడి హంసగూడి శ్రీ
రామ రహారమో యనుచు శ్శ రాముని మర్వకెయెల్లమానసా||
- చ! గుడమున విఘ్ననాథునకు శ్శ గొంకక లింగమునన్విరించికొ
నుదుటను నప్పరాత్మరున శ్శ కుస్మణిపూరమున న్మృరానికి
హృదయమునందు రుద్రునకు శ్శ నెన్నగకంఠమునందు జీవున
కుండమున బ్రహ్మరంధ్రమున శ్శ మోక్షహితుండగు దేశికేంద్ర కి
ర్వదియొక వేయినారు శత శ్శ మిల్లొక లేబగలున్ జపించెనా
సదమలహంసమున్ గరుము శ్శ జక్కగ నీపెపు దోసిమానసా||
- మ! పదునాల్గింద్రియవృత్తులంటక సదా శ్శ భావంబుతో బూర్ణమై
నెదుటేకాలములందు గానబడు న శ్శ న్నింటొక్కభంగీ పరం
పద సామ్రాజ్యము స్థిరమై విమలమై శ్శ భక్తేంద్రసత్పూజ్యమై
ఇదిగోచూడుము జీవజైతరుక లే శ్శ దేకాలమున్సున్నయే||

7 రాగం, హిందూస్తాని తోడి—ఏకతాళమి

మనసా వినవే-మాయతనువే

దినములెల్లా-దాటుచుండె||

- (1) కోటికోట్లసూర్యచంద్ర-కాంతిగడచి శాంతిబూని
యేటిమీద నీటితాను-కాటుదాటె సూటిచూడె॥ మ॥
- (2) అరుచక్రాలంకరునినై-యొక్కవెయ్యాయారునూర్లు
తారకంబునడచెదారి-దాటిపోతే లోటులేదే॥ మ॥
- (3) నాదియంచువేదనీడి-యాచితేపు నీవుతలచా
పాదపీకి మేకతనిన-వాదమాడ యెవరులేరే॥ మ॥
- (4) కొరుదున్నాలెదుగూడి-వేరుశనగా మేయుచుంజె
యెచుపు తెలుపు చనుపుకర్రా-యెపునయె ప్తీపారతోలె॥ మ॥
- (5) తల్లి దండ్రీ వారిసుతులు-క్కాభాంతి బొమ్మలాట
యిల్లువెడలాడేపొ మాటా-యెరురారు నీనోపోతె॥ మ॥
- (6) మంచిగురు మాణిక్యచారి-పంచవాసము యెంచిజేసి
అచితముగా యప్పదాస-సంచితములు బాపుకొనియె॥ మ॥

సీ॥ త్వగింద్రియమునకు శ్రీ తాకినదాపడు

మనసెరిగించు భూ శ్రీ మధ్యమందు
నై నేంద్రియమునకు శ్రీ నగుపడు దృశ్యముల్
మనసెరిగించు భూ శ్రీ మధ్యమందు
శ్రోత్రేంద్రియమునకు శ్రీ శబ్దపరంపరయు
మనసెరిగించు భూ శ్రీ మధ్యమందు
రసేంద్రియమునకు శ్రీ రసాశగుణమెల్ల
మనసెరిగించు భూ శ్రీ మధ్యమందు
స్పృశేంద్రియమునకు శ్రీ గిన్నట్టుగంధముల్
మనసెరిగించు భూ శ్రీ మధ్యమందు

తే॥ గీ॥ మరియు బుద్ధికి మంత్రయై శ్రీ ముఖ్యముగను
కాయపురి నివాసులైన శ్రీ కార్యకరణ
కుత్సిపాస జాగ్రస్వప్న శ్రీ ఘప్తిప్రజల
కష్టసుఖములు రెంటిని శ్రీ గాంచుచెప్పుడు
మనసెరుక జేయును భూ శ్రీ మధ్యమందు॥

8 రాగం, వాదనామక్రియ—అక్షరేశము

ప॥ భూమధ్యస్థలమందున-బుద్ధినిదృష్టిగాలిమూటినిచేర్చెయ్యు॥ భూ॥

అ॥ లోముఖంబతివేర్కొనెను-చూడగకోటికోట్లు
సోమనూర్వలతేజమెవలి-దోనుపండినికట్టిమింగెను॥ భూ॥

(1) వేరులేనిమానిపై-పశులుయూరు-చేరికేరుకుకూయగా
కారుకూతలు నాలకించి-పానునదిలో ముట్టదీసి
సారిలేకనె కుమ్మరికొక్కను-సరుకుయెంతోజేయించెను॥ భూ॥

(2) కోటలోపలియపిడికి-వేటకునెడలి-చీటలైదను పడగొట్టి
మూటికాపైనున్నముక్తి-బోటికొగిలికొచ్చినిల్వగ
రూటిగా బ్రహ్మాండమున-చిన-మానిబెజ్జమునుండిపోయెను॥ భూ॥

(3) జోడుబావులనడమను-చూడ-చూడగ-వేడుకొక్కటిగలిగెను
కోడిత్రాచాచోటయగునై-యొక్కవెయ్యూహుకుపుల
పడగచాచ్చిమింగగానె-పట్టకగలే మక్కపొడిచెను॥ భూ॥

(4) ఉండియుండియాదగా-యూరికినుంగు-రెండుతీర్తులనిండుగా
బండిగుర్రములెనిమిదెగిరి-దండిగా గ్యాలాపుచేయగ
అంపిపిండబ్రహ్మాండమంతయు-యట్టెరిగికోరివచ్చెను॥ భూ॥

(5) రాత్రిపగలునులేనట్టి-రాజ్యమునల్లుడు-రాజులేలుచునుండగా
చిత్రముగ నొకతాళి-పత్రముమీద పసిబాలపైబుట్టి
ఛత్రముగ నాకాశమం, తొక-చేతిచిటికేలెత్తిపట్టెను॥ భూ॥

(6) చిల్లిలారుచుమూగున్న-కుండలోగొల్లది-చల్లచీకటిలోజేసి
కొల్లకొల్లులు నెన్నదీయగ-కొక్కోరోయనికోడికూసి
కల్లనిజములురెండునొకపై-తెల్లగా తెలవారెభువున॥ భూ॥

(7) చీమచిలుకాయేకమై-యరువైయెదు-సామజములదిగ్రమింగి
నామరూపములేనితావున-తమకముల్తోడించరెండును
అమావాస్యనాటిరాత్రికె-యంబరంబున పండువెన్నెల॥ భూ॥

(8) మల్లెపందిరిమీదాను-యెఱుకొకటి నె-పిల్లలనైదైదును
తల్లిపిల్లలు యేకమై-ముల్లోకమంతయు గుద్దలింపగ
నల్లిపిల్లవిధము నెరిగి-మెల్లగా భోంచేయసాగెను॥ భూ॥

(9) కనుములెనిమిది కావల-గణగణఘంటలు-దినదినమున మ్రోగగా
యెరుములేడత్యచ్ఛశంబుగ-యిరుపగళ్యతో బెడరిపరుగిడ
కనుగొగనపరిచప్పదాసుకి-కరుగాతో మాణిక్యసద్గురు॥ భూ॥

ఉ॥ సల్పము రాజయోగమును శ్రీ స్వాంతముజెందును నిశ్చలత్వమున్
కల్పము భానుచంద్రులను శ్రీ కంటినిధానముబాయకెప్పుడున్
నిల్పము పూర్ణభావమును శ్రీ నిక్కముశక్తులుగాంచి రెంటినిక
తెల్పము మోహసాశబవ శ్రీ తీటని సంశయమొంద కింతయున్॥

సీ॥ కలదాదియందున శ్రీ గట్టిగ నపవర్గ

మందుగల్గెను శివ శ్రీ మన్యముగను

శివమువల్లనుశక్తి శ్రీ చేలుపంబుగా బుట్టె

దానగల్గెను నాథు శ్రీ బిందుకళలు

నాథుబిందులవల్ల శ్రీ నయమొప్పబ్రహ్మయు

బ్రహ్మవల్లనాత్మ శ్రీ యపుడుగల్గె

యాత్మయందుపబుట్టె శ్రీ నాకాశ నూకాశ

ముని వచ్చెవాయువు నందునగ్ని

యగ్ని చేతనునీరు శ్రీ నమరంగనీరుచే

ధర ధరవల్లనో శ్రీ షధులు నమరె

నందువల్లన్నంబు శ్రీ నన్నంబువలనను

మనుష్యాదిమృగజాల శ్రీ మంతవెలసె

తే॥ గీ॥ తుదకు నేగును సర్వమా శ్రీ తుర్యమునకు

యుండదేదియు నదియుండు నెన్నడట్లె

యనుచు సిద్ధాంతమయ్యె వే శ్రీ దాంతమిట్లు

తర్కచాధస్తవాదము శ్రీ శ్రీయుమనసా॥

శ్రీ కొమర్పురి శ్వేతతాళము

అ॥ మో॥ మాయతోలుబొమ్మ శ్రీ మనోబుద్ధి చిత్తాం
కారమేళగాళ్ళ శ్రీ చేరివట్టి
లోకభ్రాంతితెరలొ శ్రీ జోకతోనాడాడి
క్రిందరాలిపడును శ్రీ యెందులేక

తే॥ గీ॥ రూఢిగ దృఢవైరాగ్యంబు శ్రీ రామబాతి
యీడపింగళలు రెండు శ్రీ త్రాడుజేసి
తనువుభాండవముపగిది శ్రీ దగనమర్చి
తర్పరాగురువాక్య క శ్రీ వ్యమున మనసు॥

9 రాగము, హిందూస్తానీశైలి—ఆదితాళము

ప॥ మోహపాశభవ - బండాల్మరిమరి - మోహముకాయముమాయ
మురా॥ మో॥

అ॥ సోహభావస్థితి - సూటిగకనుగొని-యిహవాంఛలు తుడిచిక లేవ
నరా-నిశ్చయమిదెరా॥ మో॥

(1) వాతపైతృకఫశ్లేష్మాగులు నీ-వాసము సతతమునమ్ముమురా
మాతాపిత సంపుటి సం శ్రీ జాతప్రవర్తనమహిమిది-నీతి
భరితమా-నిత్యానందమునిక్కము-దీనిలొయుండెనురా॥ మో॥

(2) లోలకరిమెరుపా-తలపగయకావనము-తోలుప్రతిమమరుగెరుగుము
రా-ఫాలమందు పరంజ్యోతినిబాయక-కాలకర్మగతి కడలకురా-జల
బుద్బుదపోలిక ఘటములురా॥ మో॥

(3) పెక్కుగరదనాల్పటపటగొరుకుచు-ముక్కును మొఖమెముడెరుగక
రా-చక్కగ భిడ్గము నూరుచునుండెను - గ్రక్కున నాసికకొనపై
కెక్కియు-కుక్కునువాకిటకట్టుమురా-కటుదిట్టమురా॥ మో॥

(4) మృగత్వస్థికలకు, సమానమా-జగనాటకశౌలకు యాక్రమణార్థు
రా-బాగుగ బుద్ధ్యాంకార చిత్తము-ల్భవ్యంబగు ఘనసీన్మలురా-
జాగ్రస్వప్నసుషుప్తిలులోనగు-చెడుసంసారం బాటలురా॥ మో॥

(5) సవద్యారంబుల నిర్మితగోళము-శ్రోతకు గురుకృపమూలమురా-
రవిశశినాడీరకమును తెప్పగి-భావమునవలోకించుమురా - యవా
గ్మానసము సర్వము నహింసగా-అప్పుడాసకవి దెట్టెచురా|| మో||

సీ | చింతాపరంపర శ్రీ చిత్తాకైస్సప్రణాము

కిర్మసందితమైన శ్రీ కాయప్రణాము

కాసరానిప్రణాము శ్రీ కడుపులోనిప్రణాము

మమకారివికార శ్రీ మాయప్రణాము

జాతిభేదప్రణాము శ్రీ భూతపంచప్రణాము

నవతూట్లుగలిగిన శ్రీ నారప్రణాము

యేడుపొర్లప్రణాము శ్రీ యెరుపుతెల్పుప్రణాము

రాగద్వేషప్రణాము శ్రీ రాచప్రణాము

అ | వె | భ్రమవిశేషప్రణాము శ్రీ సమయమప్పుడు మొందు

పోటుసల్పు సల్ల శ్రీ పురుష్వప్రణాము

కడిగి మందువేసి శ్రీ గట్టిగా మాన్పు యీ

ప్రణాము సగ్గురాక శ్రీ రాకపోకు||

సీ | వాసనత్రయంబు శ్రీ వాసి స్త్రీణతనొందు

యీషాత్రయంబు శ్రీ లిప్తై మ్రగ్గు

ద్వేషసూ యీర్ష్యలు శ్రీ తిరిగి గాంచకదిల్లు

మూఢవస్థలు ని శ్రీ ద్భూల మొందు

మానావమానము శ్రీ లృగిలదిగవంచు

కామలోభంబు లో శ్రీ క్కడకువొలగు

శబ్దాదివిషయము శ్రీ త్పంతనండక నేగు

దృక్కుదృశ్యాదు ల శ్రీ దృశ్య మొందు

తే | గీ | మోక్షమవలీల నరుడెంచి శ్రీ ముంచనిల్వ

సదమలంబైన చిత్తచూ శ్రీ ధిదియెగాక

ఏది యీపరిపూర్ణ బో శ్రీ ధేమట నొక సు

బోధమిక నేనన్నది శ్రీ హృదితలంప||

సీ॥ బట్టబ మలులోన / పండువెన్నెలతేట

తేటలో పలుపుష్ప / లోటగంటి

లోటలో రత్నాల / పీతపై నొకకోతి

కోతి నెత్తిని పరం / జ్యోతికంటి

జ్యోతిలో సమస్త / భూతప్రపంచము

పరమాణునై యొప్పు / లీరుకంటి

యాతీరుమోచింప / ఖ్యాతిగా నాపేరు

పేరెరుంగ మేను / మరువకంటి

తే॥ గీ॥ మరుపులోపల మిక్కిలి / మహిమగలిగి

దేహమే గుడి జేవుడే / దేవుడాయు

దెల్పు తెచ్చికో తెలివిసి / తేజమలర

కంటి గురుకృపను నేడొక్క / కలనుగంటి॥

10 రాగము, నాదనామక్రియ—ఏకతాళము

దేహాధర్మమూచూడగ-మోహతాపము-మొకటికిమోసము॥ దే॥

(1) చీమునెత్తురుగ త్రరతట్ట-పాములురెండు యుండెడిపుట్ట

కామక్రోధలోభాదులపెట్ట-కాటికివస్తై వట్టిబొట్ట॥ దే॥

(2) నాభ్యురముల చర్మపుచెండు-కీళ్ళయెముకల ప్రేగులదండు

కల్లూమధ్యను కాశీయుండు-వట్లూమరిచితే-యమృతపండు॥ దే॥

(3) సుఖదుఃఖంబుల పాతరగుంట-శుక్లశ్రోణితల చోద్యపుపంట

రకరక నాదవిందపుగంట-రాకపోకలే దీనికితంట॥ దే॥

(4) పైత్యవాతములుపారెడియేరు-తస్కరులార్గురు తిరిగెడియూరు

తొమ్మిదివీధులు యెప్పుడుబజారు-యెప్పటికప్పుడె చోడిభారు॥ దే॥

(5) యెనిమిదివక్కుల వాకిలియిల్లు-దివదినక్షీనపుమరలొమిల్లు

పచ్చికుండ కనుపించక వెళ్ళు-యప్పుదానకవి చెప్పెనుచెల్లు॥ దే॥

సీ॥ నైనంబుచేగాంచు / నఖిలదృశ్యంబుల
 వివరించి యెరిగెడి / విభుడవీరు
 శ్రవణంబుచే విను / శబ్దపరంపర
 స్థిరముగా నెరిగెడి / తెల్వినీవు
 ప్రాణముచేగొను / గంధాదివిషయమ్ము
 గురుతుగ న్నెరిగెడి / యెరుకవీరు
 రసనంబుచేగన్న / రససమూహంబెల్ల
 తప్పక నెరుగు జై / తన్యమీవు
 త్వక్కుచేత నరియు / స్పర్శంబులన్నియు
 సతతమ్ము నెరిగెడి / జ్ఞాతవీరు

తే॥ గీ॥ మననసంకల్ప వికల్ప / మహిమ నెరు, గ
 ఖండ సచ్చిదానంద రూ / పుండవీహ
 గిరిజమనోప్రియా గైకొ / వేర, మంగ
 శమిదె శివవిద్యారమ / ద్యమణి నీకు॥

ఉ॥ హరికి, మృత్యుభీతి హిమ / హరికి, హృత్పురిశత్రునైశ్య సు
 హరికి, రాగరాజ్య పరి / హరికి, పూర్ణప్రబోధ మార్గి
 హరికి, స్వప్నజాగరప / హరికి, శ్రీగురునీరజాడిన్
 హరితి, మంగళారతిని / హరితి, నియ్యరె సాంసయానలున్.

సీ॥ దుష్కర్మనగముల / దున్నె వజ్రాయుధ
 సత్కర్మజాబిలి / చక్రవాక
 జ్ఞానేంద్రియాబ్జ ము / కరింద మధుపమ
 కశ్మేంద్రియ దర్శి / కరమయూర
 లవిచేక ద్వాత ప్ర / చండిదిననాథ
 వికల్పసంశయ / మేఘుపవన

యార్జ్యద్వేషసూయ / యిద్రుల హర్యక్ష

కించత్వాదవగుణ / కుజమరార

తే! గీ! హంసస్వరూపాయ / చిదానంద సింధు

రిక్కరాయ బ్రహ్మవిద్వ / రీయ త్రిగుణ

చింతనవనజ్వలనాయ / జే, జయజయ

మాఃకిక్యశ్రీగురువరాయ / మంగళంబు!

కం! హారతి జయజయ మంగళ

హారతి నిరవదియొక వె / య్యార్జ్యార్జ్యార్జ్య

హారతి నాళిక కొనపై

హారతి దేశికధీమతి / హారతి నీకుణ్ణ!

—:మంగళ హారతి:—

('చెలియా యీవనమున బాసెతి' వలె)

11 రాగము, హింస్తానితోడి—అటతాళము

హారతి మంగళహారతి, జయ-హారతి, దేశికధీమతి

చారుణాద్రియపుష్పశ్రేణితోవిమలా-చైతన్యకర్పూరజ్యోతితో! హా!

(1) అంధకారము వెడలసాగెను-సూర్య-చంద్రుల ప్రభ తేజరిల్లెను
సందేహమికమాకుదీరెను, జన్మ-లేదెందుయికమీదమాకును! హా!

(2) కాయము కైవల్యమాయెను, మూడు-మూయకెరుజుపెరుక జేసెను
మాయమాయిగ, మాయమాయెను, మాయ-మాయెరిగిలోబాయ
నిల్పెను! హా!

(3) కల్లనిజము రెండొకటాయెను, మా-యుల్లమెల్లను చల్లగిల్లెను
నల్లపిల్లిని దిగమ్రుంగెను, కొండ-పల్లిలో కోబాయుకూసెను! హా!

(4) బైలువత్త్రుము కప్పగిల్లెను-మేలెరుక శీతలబాధ వీడెను
పలుకులోపలుకువినగల్గెను, పలుకు-తళుకాయినేనునీవాయెను! హా!

- (5) నిజమునిల్కిడమీదనిల్పెను, చిత్తాగజేదమునునక్కజంపెను
నిజమునిజమెరిగినమెటను, వేళ్ల-కుజము నేలగూలవాలెను॥ ప
- (6) బయలేభావనచేయగలెను, బైలు-బయలాయి భయమునశించె.
నయముగా హృది చిన్మయమామెను, నా-నీమధ్యభేదము లేక
యెను॥ ప
- (7) మనసుపరముమేయనేర్చెను-మర్మకర్మములు పెనుమంటజొచ్చె
ఘనద్వాదశీ భావమబ్బెను, భావ-మబ్బి ఘోషశిసూటినాటెను॥ ప
- (8) ముద్రలైదునుభద్రమామెను, ముద్ర-నిద్రాయ, చాదస్తామామె
ముద్రనార్యాగ్యమువీడెను-చిద్రూపు, సద్రూపు, నొకటాయెను॥ ప
- (9) మతిచీకికలమాగపండెను, గోల్లమాణిక్యార్కుల కృపవల్లను
అతిరహస్యము బయలాయెను-యప్పదాసకవి సందిగ్ధమేగెను॥ ప

శ్రీగురుపరబ్రహ్మర్పణమస్తు

సమాప్తము.

ఈ పుస్తకము వలయువారు:—

తగరంపూడి ఆవస్వామిగారు

కొమరిపాలెముగి వారు యెలుగుబంట్లవారిపేట.

రామచంద్రపురముతాలూకా, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

అని వ్రాయవలెను.

మేము చిరకాలమునుండి గొప్ప ఉత్సవములకు గుఱ్ఱములు, లక్కబొమ్మలు, బాణాసంచా మున్నగువానిని సప్లయచేయుచు అనే కుల ప్రశంసల నందియున్నాము. గ్యాసులైట్లు కూడ మంచి వెలు తురు నిచ్చునటుల వెలిగించుచుందుము. అద్దరిచ్చువానికి సరసమగు ధరలకు సప్లయచేయుదుము. ఒకసారి అద్దరిచ్చిచూచిన మీకే మూ శక్తి వెల్లడగునని విన్నవించుచున్నాము.

ఇ ట్లు

యెలుగుబంట్ల వీరన్న, రామమూర్తిగార్లు

యెలుగుబంట్లవారిపేట, కొమరిపాలెముపోట్ల, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

కామప్పరీశ్వర కతకం

13032